

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. november 23.*

„Fellebbezés – Közös kül- és biztonságpolitika – Terrorizmus elleni küzdelem – Bizonyos személyekkel és szervezetekkel szemben hozott korlátozó intézkedések – A pénzeszközök befagyasztása – 2001/931/KKBP közös álláspont – 2580/2001/EK rendelet – Valamely szervezetnek a terrorcselekményekben részt vevő személyek, csoportok és szervezetek jegyzékén való további szerepeltetése – A szervezettel közölt, az általános indokolást tartalmazó jogi aktustól elkülönülő dokumentumban szereplő egyedi indokolás – Az egyedi indokolás hitelesítése – Az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdése”

A C-833/19. P. sz. ügyben,

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: B. Driessen és S. Van Overmeire, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2019. november 14-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

Hamász (székhelye: Doha [Katar], képviseli: L. Glock avocate)

felperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Prechal, E. Regan, S. Rodin és I. Jarukaitis tanácselnökök, T. von Danwitz (előadó), M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2021. június 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

- 1 Fellebbezésében az Európai Unió Tanácsa az Európai Unió Törvényszéke 2019. szeptember 4-i Hamász kontra Tanács ítéletének (T-308/18, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2019:557) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék a Hamas-Izz al-Din al-Qassemet is magában foglaló Hamász szervezetre vonatkozó részeiben megsemmisítette:
 - a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont 2., 3. és 4. cikkének hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek jegyzékének naprakésszé tételéről, valamint a (KKBP) 2017/1426 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. március 21-i (KKBP) 2018/475 tanácsi határozatot (HL 2018. L 79., 26. o.);
 - a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, valamint az (EU) 2017/1420 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. március 21-i (EU) 2018/468 tanácsi végrehajtási rendeletet (HL 2018. L 79., 7. o.);
 - a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont 2., 3. és 4. cikkének hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek listájának naprakésszé tételéről, valamint a (KKBP) 2018/475 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 30-i (KKBP) 2018/1084 tanácsi határozatot (HL 2018. L 194., 144. o.), valamint
 - a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, valamint az (EU) 2018/468 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 30-i (EU) 2018/1071 tanácsi végrehajtási rendeletet (HL 2018. L 194., 23. o.) (a továbbiakban együttesen: vitatott jogi aktusok).

Jogi háttér

Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) sz. határozata

- 2 2001. szeptember 28-án az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa elfogadta a terrorizmus leküzdése, különösen a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem érdekében kialakított széles körű stratégiák megállapításáról szóló 1373. (2001) sz. határozatot. E határozat 1. pontjának c) alpontja többek között azt írja elő, hogy valamennyi államnak haladéktalanul be kell fagyasztania azon személyek – továbbá az ilyen személyek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló szervezetek, az ilyen személyek és szervezetek nevében vagy irányítása alatt eljáró személyek és szervezetek – pénzeszközeit, egyéb vagyoni értékeit vagy gazdasági erőforrásait, akik terrorcselekményeket követnek el, vagy kísérelnek meg elkövetni, illetve ilyen cselekmények elkövetésének részesei vagy elősegítői.
- 3 Az említett határozat tartalmazza azon személyek jegyzékét, akikre e korlátozó intézkedéseket alkalmazni kell.

Az uniós jog

A 2001/931/KKBP közös álláspon

4 Az 1373. (2001) sz. határozat végrehajtása érdekében a Tanács 2001. december 27-én elfogadta a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös állásponot (HL 2001. L 344., 93. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 217. o; helyesbítés: HL 2014. L 200., 23. o.).

5 E közös álláspon 1. cikkének (1), (4) és (6) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A következő cikkek rendelkezéseivel összhangban ezt a közös állásponot kell alkalmazni a terrorcselekményekben részt vevő és a mellékletben felsorolt személyekre, csoportokra és szervezetekre.

[...]

(4) A mellékletben található listát az idevágó ügyiratok pontos információi, illetve anyagai alapján kell összeállítani, amelyek értelmében az illetékes [helyesen: hatáskörrel rendelkező] hatóság határozatot hozott az érintett személyekről, csoportokról és szervezetekről, függetlenül attól, hogy a határozat terrorcselekményre irányuló nyomozás vagy vádemelés [helyesen: büntetőeljárás] megindítására, komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy jelek [helyesen: bizonyítékok vagy valószínűsítő körülmények] alapján ilyen cselekmény elkövetésének kísérletére, abban való részvételre vagy annak elősegítésére, vagy ilyen büntettek [helyesen: cselekmények] miatt kiszabott ítéletekre vonatkozik-e. A listába felvehetők azok a személyek, csoportok és szervezetek, akikről, illetve amelyekről az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa megállapította, hogy kapcsolatban állnak a terrorizmussal, és velük szemben szankciókat rendelt el.

Ennek a bekezdésnek az alkalmazásában az »illetékes [helyesen: hatáskörrel rendelkező] hatóság« az igazságügyi hatóság, vagy ha az nem rendelkezik az e bekezdés hatálya alá tartozó területen illetékességgel [helyesen: hatáskörrel], akkor az e téren illetékességgel [helyesen: hatáskörrel] rendelkező megfelelő hatóság.

[...]

(6) A mellékletben található listában szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy biztosítva legyen a listában való fenntartásuk megalapozottsága [helyesen: A mellékletben található listán szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni az arról való meggyőződés érdekében, hogy továbbra is indokolt-e a listán való fenntartásuk].”

6 A „Hamás-Izz al-Din al-Qassem (a Hamász terrorista szárnya)” neve szerepelt a 2001/931 közös állásponnak az ezen álláspon mellékletét képező, az „1. cikkben említett személyek, csoportok és szervezetek első listáj[án]”.

A 2580/2001/EK rendelet

- 7 A 2001/931 közös álláspontban említett intézkedések közösségi szinten történő végrehajtása érdekében a Tanács 2001. december 27-én elfogadta a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendeletet (HL 2001. L 344., 70. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 207. o.; helyesbítés: HL 2014. L 200., 23. o.). Konkrétabban, e rendelet 2. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Tanács egyhangúlag, és a 2001/931/KKBP közös álláspont 1. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében megállapított rendelkezéseivel összhangban eljárva, megállapítja, felülvizsgálja és módosítja azoknak a személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek a listáját, akikre, illetve amelyekre ez a rendelet vonatkozik.
- 8 Ugyanezen a napon a Tanács elfogadta a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti lista megállapításáról szóló [nem hivatalos fordítás] 2001/927/EK határozatot (HL 2001. L 344., 83. o.), amely listán a 2001/931 közös álláspont mellékletét képező listához hasonlóan szerepelt a „*Hamás-Izz al-Din al-Qassem*” neve.
- 9 A személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek a 2001/931 közös álláspont és a 2001/927 határozat mellékletét képező listáit a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdése és a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján rendszeresen naprakésszé tették. A „*Hamás-Izz al-Din al-Qassem*”, majd a „*»Hamás-Izz al-Din al-Qassem«*-et is magában foglaló *»Hamás«*” (a továbbiakban: *Hamász*) neve továbbra is szerepelt a későbbi jogi aktusok mellékletét képező listákon.

A Tanács eljárási szabályzata

- 10 A Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló, 2009. december 1-jei 2009/937/EU tanácsi határozat (HL 2009. L 325., 35. o.; helyesbítések: HL 2010. L 55., 83. o.; HL 2010. L 175., 38. o.; HL 2015. L 64., 49. o.) preambuluma a következőket mondja ki:
- „(1) A Lisszaboni Szerződés számos módosítást vezet be a Tanács és annak elnöksége működésében, továbbá a Tanács szerkezetében, valamint az Unió jogi aktusainak típusait és az azok elfogadására vonatkozó eljárást tekintve, így különösen a jogalkotási és nem jogalkotási aktusok közötti különbségtételt.
- (2) Ezért a 2006. szeptember 15-én elfogadott eljárási szabályzatot [...] fel kell váltani a Lisszaboni Szerződés végrehajtásához szükséges módosításokat tartalmazó eljárási szabályzattal”.
- 11 A Tanács e határozat mellékletét képező eljárási szabályzatának a „*Rendes írásbeli és egyszerűsített írásbeli eljárás*” című 12. cikke az (1) és (3) bekezdésében a következőket írja elő:
- „(1) A Tanács sürgős ügyre vonatkozó jogi aktusai írásbeli szavazással is elfogadhatók, amennyiben a Tanács vagy [az Állandó Képviselők Bizottsága (Coreper)] egyhangúlag ilyen eljárás alkalmazásáról határoz. Az elnök kivételes körülmények között szintén javasolhatja ezen eljárás alkalmazását; ilyen esetekben az írásbeli szavazás akkor alkalmazható, ha a Tanács valamennyi tagja beleegyezik az eljárás alkalmazásába.

[...]

(3) Az írásbeli eljárás lezárulását a Főtitkárság állapítja meg.”

12 A Tanács eljárási szabályzatának „Jogi aktusok aláírása” című 15. cikke értelmében:

„Az Európai Parlament és a Tanács által a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok, valamint a Tanács által elfogadott jogi aktusok szövegét az elfogadásuk időpontjában hivatalban lévő elnök és a főtitkár írja alá. A főtitkár aláírási jogát átruházhatja a Főtitkárság főigazgatóira.”

A vitatott jogi aktusok

A 2018/475 határozat és a 2018/468 végrehajtási rendelet

13 2018. március 21-én a Tanács elfogadta a 2018/475 határozatot és a 2018/468 végrehajtási rendeletet. A Hamász neve továbbra is szerepelt az e jogi aktusok mellékletét képező jegyzékeken.

14 A 2018/475 határozat (2)–(6) preambulumbekzdésének szövege a következő volt:

„(2) A Tanács 2017. augusztus 4-én elfogadta a [2001/931] közös álláspon 2., 3. és 4. cikkének hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek jegyzékének (a továbbiakban: a jegyzék) naprakésszé tételéről szóló (KKBP) 2017/1426 határozatot [...].

(3) A [2001/931] közös álláspon 1. cikke (6) bekezdésének megfelelően rendszeres időközönként felül kell vizsgálni, hogy mely személyek, csoportok és szervezetek szerepeljenek a jegyzékben annak biztosítása érdekében, hogy csak indokolt esetben maradjanak jegyzéken.

(4) Ez a határozat tartalmazza annak a felülvizsgálatnak az eredményét, amelyet a Tanács azon személyek, csoportok és szervezetek tekintetében végzett, akikre vagy amelyekre a [2001/931] közös álláspon 2., 3. és 4. cikkét alkalmazni kell.

(5) A Tanács meggyőződött arról, hogy a [2001/931] közös álláspon 1. cikkének (4) bekezdése szerint az illetékes [helyesen: hatáskörrel rendelkező] hatóságok a jegyzékben szereplő valamennyi személy, csoport és szervezet tekintetében határozatot hoztak arról, hogy azok a [2001/931] közös álláspon 1. cikkének (2) és (3) bekezdése értelmében terrorcselekményekben vettek részt. A Tanács emellett arra a következtetésre jutott, hogy azoknak a személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek, akikre vagy amelyekre a [2001/931] közös álláspon 2., 3. és 4. cikkét alkalmazni kell, a továbbiakban is az említett közös állásponban meghatározott különös korlátozó intézkedések hatálya alá kell tartozniuk.

(6) A jegyzéket ennek megfelelően naprakésszé kell tenni, a (KKBP) 2017/1426 határozatot pedig hatályon kívül kell helyezni.”

15 A 2018/468 végrehajtási rendelet (1)–(6) preambulumbekzdése a következőket fejtette ki:

„(1) A Tanács 2017. augusztus 4-én elfogadta a [2580/2001] rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról szóló (EU) 2017/1420 végrehajtási rendeletet [...], amely naprakésszé teszi azon személyek, csoportok és szervezetek jegyzékét (a továbbiakban: a jegyzék), akikre vagy amelyekre a [2580/2001] rendeletet alkalmazni kell.

- (2) A Tanács valamennyi szóban forgó személy, csoport és szervezet számára – amennyiben ez gyakorlatilag lehetséges volt – indokolást adott arról, hogy miért vették őket jegyzékbe.
 - (3) Az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett értesítés útján a Tanács tájékoztatta a jegyzékben szereplő személyeket, csoportokat és szervezeteket arról a döntéséről, hogy továbbra is szerepelteti őket a jegyzékben. A Tanács arról is tájékoztatta az érintett személyeket, csoportokat és szervezeteket, hogy kérhetik a Tanács indokolását a jegyzékbevitellükkel kapcsolatban, amennyiben az indokolást még nem közölték velük.
 - (4) A Tanács – a [2580/2001] rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében – felülvizsgálta a jegyzéket. Az említett felülvizsgálat során a Tanács figyelembe vette az érintettek által benyújtott észrevételeket, valamint az illetékes [helyesen: hatáskörrel rendelkező] nemzeti hatóságoktól kapott, a jegyzékbe vett személyek és szervezetek nemzeti státusára vonatkozó, naprakésszé tett információkat.
 - (5) A Tanács meggyőződött arról, hogy a [2001/931] közös álláspontról [...] 1. cikkének (4) bekezdése szerint az illetékes [helyesen: hatáskörrel rendelkező] hatóságok a jegyzékben szereplő valamennyi személy, csoport és szervezet tekintetében határozatot hoztak arról, hogy azok a [2001/931] közös álláspontról 1. cikkének (2) és (3) bekezdése értelmében terrorcselekményekben vettek részt. A Tanács emellett arra a következtetésre jutott, hogy azoknak a személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek, akikre vagy amelyekre a [2001/931] közös álláspontról 2., 3. és 4. cikkét alkalmazni kell, a továbbiakban is a [2580/2001] rendeletben meghatározott különleges korlátozó intézkedések hatálya alá kell tartozniuk.
 - (6) A jegyzéket ennek megfelelően naprakésszé kell tenni, az (EU) 2017/1420 végrehajtási rendeletet pedig hatályon kívül kell helyezni”.
- 16 A 2018/475 határozatot, a 2018/468 végrehajtási rendeletet és az e jogi aktusokra vonatkozó indokolásokat a Tanács az eljárási szabályzata 12. cikkének (1) bekezdése szerinti írásbeli eljárás keretében fogadta el.
 - 17 A 2018. március 22-i levelében a Tanács közölte a Hamász ügyvédjével azon indokolást, amely igazolta a Hamásznak a 2018/475 határozat és a 2018/468 végrehajtási rendelet mellékletét képező jegyzékeken való további szerepeltetését.
 - 18 Ezen indokolásból következik, hogy a Hamásznak az e jegyzékeken való további szerepeltetésekor a Tanács egyrészt a Secretary of State for the Home Department (az Egyesült Királyság belügyminisztere) 2001. március 29-i határozatára (a továbbiakban: az Egyesült Királyság belügyminiszterének 2001. évi határozata), másrészt pedig az Amerikai Egyesült Államok hatóságai által 1995. január 23-án, 1997. október 8-án és 2001. október 31-én elfogadott három határozatra (a továbbiakban: az Egyesült Államok hatóságainak határozatai) támaszkodott. Az indokolás fő részében a Tanács, miután külön-külön megvizsgálta az e nemzeti határozatokban szereplő információkat, jelezte, hogy mindegyikük elegendő indokot szolgáltatott a Hamász említett jegyzékekbe való felvételének igazolására. E tekintetben a Tanács pontosította, hogy ugyanezen nemzeti határozatok a 2001/931 közös álláspontról 1. cikkének (4) bekezdése értelmében a hatáskörrel rendelkező hatóságok által hozott határozatoknak minősülnek, és e határozatok továbbra is hatályosak. Ezt követően hangsúlyozta, hogy a Hamász ugyanezen jegyzékekbe való felvételét igazoló indokok továbbra is érvényesek, ezért a Hamász nevét továbbra is szerepeltetni kell e jegyzékeken.

- 19 Az indokolás egyébiránt tartalmaz egy, az Egyesült Királyság belügyminiszterének 2001. évi határozatára vonatkozó A. mellékletet, valamint az Egyesült Államok hatóságainak határozataira vonatkozó B. mellékletet. E mellékletek mindegyike leírást ad azon nemzeti jogszabályokról, amelyek alapján a nemzeti hatóságok a határozataikat elfogadták, ismerteti a terrorizmus e jogszabályokban szereplő fogalom meghatározását, az említett határozatok felülvizsgálati eljárásait, az említett hatóságok által alapul vett cselekményeket, továbbá tartalmazza azt a megállapítást, amely szerint e cselekmények a 2001/931 közös álláspontra 1. cikkének (3) bekezdése értelmében terrorcselekményeknek minősülnek.

A 2018/1084 határozat és a 2018/1071 végrehajtási rendelet

- 20 2018. július 30-án a Tanács elfogadta a 2018/1084 határozatot és a 2018/1071 végrehajtási rendeletet. A Hamász továbbra is szerepelt az e jogi aktusok mellékletét képező jegyzékeken.
- 21 A 2018/1084 határozat (2)–(6) preambulumbekkezdésében és a 2018/1071 végrehajtási rendelet (1)–(6) preambulumbekkezdésében szereplő indokolás lényegében megegyezik a 2018/475 határozat (2)–(6) preambulumbekkezdésében, illetve a 2018/468 végrehajtási rendelet (1)–(6) preambulumbekkezdésében szereplő, a jelen ítélet 14. és 15. pontjában idézett indokolással. Hasonlóképpen, a 2018/1084 határozatot és a 2018/1071 végrehajtási rendeletet, illetve e jogi aktusok indokolásait a Tanács az eljárási szabályzata 12. cikkének (1) bekezdése szerinti írásbeli eljárás keretében fogadta el.
- 22 A 2018. július 31-i levelében a Tanács közölte a Hamász ügyvédjével azon indokolást, amely igazolta e szervezetnek a 2018/1084 határozat és a 2018/1071 végrehajtási rendelet mellékletét képező jegyzékeken való további szerepeltetését. Ez az indokolás lényegében megegyezett a Hamásszal közölt és a jelen ítélet 17–19. pontjában ismertetett azon indokolással, amely igazolta e szervezetnek a 2018/475 határozat és a 2018/468 végrehajtási rendelet mellékletét képező jegyzékeken való további szerepeltetését.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 23 A Törvényszék Hivatalához 2018. május 17-én benyújtott keresetlevelével a Hamász keresetet terjesztett elő a 2018/475 határozat és a 2018/468 végrehajtási rendelet megsemmisítése iránt. Mivel e jogi aktusokat hatályon kívül helyezte és felváltotta a 2018/1084 határozat, illetve a 2018/1071 végrehajtási rendelet, a Hamász úgy igazította ki eredeti kereseti kérelmeit, hogy keresete ez utóbbi jogi aktusok őt érintő részében történő megsemmisítésére szintén kiterjed.
- 24 A vitatott jogi aktusok megsemmisítésére irányuló keresetének alátámasztása érdekében a Hamász hét jogalapra hivatkozott, amelyek az alábbiakon alapultak: az első a 2001/931 közös álláspontra 1. cikke (4) bekezdésének megsértésén; a második a tények valóságtartalmával kapcsolatban elkövetett hibákon; a harmadik a Hamász terrorista jellegével kapcsolatban elkövetett értékelési hibán; a negyedik a be nem avatkozás elvének megsértésén; az ötödik a helyzet idő múlása folytán történő változásának elégtelen figyelembevételén; a hatodik az indokolási kötelezettség megsértésén; a hetedik a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének és a hatékony bírói jogvédelemhez való jognak a megsértésén. A Hamász – a hozzá pervezető intézkedés keretében a Törvényszék által intézett kérdésre válaszul – felhozott egy nyolcadik, az indokolás hitelesítésének hiányára alapított jogalapot.

- 25 A Törvényszék először is a megtámadott ítélet 42–261. pontjában megvizsgálta az első hét jogalapot. A megtámadott ítélet 76. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben az Egyesült Államok hatóságainak határozataira vonatkozó indokolás elégtelen volt, ezért az utóbbiak nem szolgálhatnak a megtámadott jogi aktusok alapjául. A Törvényszék ebből ezen ítélet 77. pontjában azt a következtetést vonta le, hogy a kereset további vizsgálatát a megtámadott jogi aktusokra kell korlátozni, amennyiben azok a Home Secretary határozatán alapulnak. Az említett vizsgálat lefolytatásának eredményeként a Törvényszék mint megalapozatlant elutasította ezen első hét jogalapot.
- 26 A Törvényszék ezt követően megvizsgálta a nyolcadik jogalapot, amelyet a megtámadott ítélet 269. pontjában imperatív jellegűnek tekintett. Miután a megtámadott ítélet 270. és 271. pontjában felidézte az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdését és a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikkét, a Törvényszék ezen ítélet 272–277. pontjában úgy ítélte meg, hogy azokat a szabályokat, amelyeket az 1994. június 15-i Bizottság kontra BASF és társai ítélet (C-137/92 P, EU:C:1994:247; a továbbiakban: Bizottság kontra BASF ítélet) a Bizottság jogi aktusaival kapcsolatban megfogalmaz – amely ítélet szerint az intézmények jogi aktusainak az aláírásuk útján való hitelesítésének célja a jogbiztonság garantálása, és e hitelesítés lényeges eljárási szabálynak minősül –, a Tanács jogi aktusaira is alkalmazni kell. A Törvényszék a megtámadott ítélet 278–280. pontjában rámutatott továbbá arra, hogy egyrészt a megtámadott jogi aktusoknak a Hamász részére megküldött indokolásán nem szerepelt aláírás, másrészt pedig, hogy a Tanács elnöke és főtitkára által aláírt e jogi aktusok nem tartalmazzák az elfogadásukkal kapcsolatos indokolást.
- 27 Márpedig a megtámadott ítélet 281. és 282. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy az EUMSZ 296. cikk alapján és a Bizottság kontra BASF ítéletből levont tanulságokra tekintettel a Tanács által elfogadott jogi aktusokat indokolással kell ellátni, valamint hogy a rendelkező rész és az indokolás elválaszthatatlan egységet alkot, ezért amennyiben – mint a jelen ügyben – a jogi aktus és az indokolás külön dokumentumokban szerepel, mindkettőt hitelesíteni kell, és az egyik dokumentumon szereplő aláírásból nem lehet vélelmezni, hogy a másik dokumentumot is hitelesítették.
- 28 Végül a Törvényszék elutasította a Tanács által felhozott érveket, és a megtámadott ítélet 297. és 299. pontjában kifejtette, hogy az ezen aláírásban álló eljárási szabály nem váltható fel az érintett jogi aktusok elfogadása céljából a Tanácsnál követett eljárás leírásával, és hogy egy lényeges eljárási szabály megsértése önmagában a jogi aktus hitelesítésének hiányában megvalósul.
- 29 Következésképpen a Törvényszék a megtámadott ítélet 305. pontjában helyt adott a nyolcadik jogalapnak, és a megtámadott jogi aktusokat a Hamászt érintő részükben megsemmisítette. Egyébiránt a Törvényszék kimondta, hogy a Tanács maga viseli saját költségeit, valamint a Hamász részéről felmerült költségeket.

A felek kérelmei

- 30 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;
 - hozzon jogerős határozatot a jelen fellebbezés tárgyát képező kérdésekben, továbbá

- a Hamászt kötelezze a Tanács részéről az elsőfokú eljárásban és a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

31 A Hamász azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést, és
- a Tanácsot kötelezze a Hamász részéről az elsőfokú eljárásban és a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

A fellebbezésről

32 Fellebbezése alátámasztása érdekében a Tanács két jogalapra hivatkozik. Az első jogalapjával azt állítja, hogy a Törvényszék a kereset nyolcadik – a vitatott jogi aktusok indokolása hitelesítésének hiányára alapított – jogalapjának értékelése során téves jogalkalmazást valósított meg. Második jogalapjával a Tanács azt rója fel a Törvényszéknek, hogy az tévesen állapította meg, hogy az Egyesült Államok hatóságainak határozatai nem képeznek kellő alapot a Hamásznak a vitatott jogi aktusok mellékleteit képező jegyzékekbe (a továbbiakban: vitatott jegyzékek) való felvételéhez.

A második jogalapról

A felek érvei

- 33 Az elsőként vizsgálandó második fellebbezési jogalapjával a Tanács azt állítja, hogy téves a Törvényszék azon érvelése, amellyel a Törvényszék a megtámadott ítélet 65–76. pontjában megállapította, hogy az Egyesült Államok hatóságainak határozatai nem szolgálhatnak a vitatott jogi aktusok alapjául.
- 34 A Tanács ezzel kapcsolatban kifejti, hogy e határozatokat közzétették, valamint hogy a vitatott jogi aktusok indokolása elégséges magyarázatot tartalmaz ezen aktusok elfogadásának eljárásáról, a felülvizsgálati eljárásokról, valamint az amerikai jog alapján a Hamász rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségekről. A Bíróság ítélkezési gyakorlata nem követeli meg, hogy az érintett jegyzékbe való felvétel alapjául szolgáló nemzeti határozatot meghatározott jogi formában hozzák meg, vagy hogy e határozatot közzétegyék vagy közöljék. Végül a vitatott jogi aktusok indokolása az e hatóságok döntésének alapjául szolgáló több eseményről is említést tesz.
- 35 A Hamász véleménye szerint a második jogalap elfogadhatatlan, és többek között a 2008. április 8-i Saint-Gobain Glass Deutschland kontra Bizottság végzés (C-503/07 P, EU:C:2008:207, 48. pont) alapján arra hivatkozik, hogy az eljáráshoz fűződő érdek azt feltételezi, hogy a fellebbezőnek a fellebbezésből, annak eredményeképpen, előnye származzon. A jelen ügyben a Törvényszék kétségtávolú úgy ítélte meg, hogy a Tanács nem indokolta meg kellőképpen az Egyesült Államok hatóságai által hozott határozatoknak a vitatott jogi aktusok alapjaként történő alkalmazását. A Törvényszék azonban folytatta a vizsgálatát annyiban, amennyiben e jogi aktusok az Egyesült Királyság belügyminiszterének 2001. évi határozatán alapultak, és úgy ítélte meg, hogy a Tanács nem sértette meg a 2001/931 közös álláspont rendelkezéseit, így ezen intézménynek nem származhat semmilyen előnye a megtámadott ítélet e vitatásából. Ráadásul e jogalap megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

- 36 A Bíróság eljárási szabályzata 169. cikkének (1) bekezdése szerint a fellebbezésben foglalt kérelmeknek a Törvényszék határozata rendelkező részében szereplő döntésének egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezésére kell irányulniuk.
- 37 E rendelkezés a fellebbezéssel kapcsolatos azon alapvető elvet hajtja végre, amely szerint a fellebbezésnek a Törvényszék határozatának rendelkező része ellen kell irányulnia, és az nem irányulhat kizárólag e határozat egyes indokainak módosítására (lásd ebben az értelemben: 2017. november 14-i British Airways kontra Bizottság ítélet, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Márpedig a jelen ügyben meg kell állapítani, amint arra a főtanácsnok az indítványának 81. pontjában rámutatott, hogy a Tanács a második fellebbezési jogalapjában – mivel pernyertes volt a Hamász által a Törvényszék előtt felhozott első hét jogalap tekintetében – nem a megtámadott ítélet rendelkező részének – akár csak részleges – hatályon kívül helyezését, hanem csupán az első hét jogalpra vonatkozó indokolás bizonyos részeinek módosítását kívánja elérni.
- 39 Amint ugyanis a megtámadott ítéletnek – a Tanács által a fellebbezésének keretében nem vitatott – 77. pontjából kitűnik, a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése, amely szerint szükség van a hatáskörrel rendelkező valamely hatóság által az érintett személyekről, csoportokról és szervezetekről hozott határozatra, nem követeli meg, hogy a Tanács aktusai a hatáskörrel rendelkező hatóságok több határozatán alapuljanak. Ennélfogva, mivel úgy ítélte meg, hogy a vitatott jogi aktusok a Hamász vitatott jegyzékekre való felvétele tekintetében hivatkozhattak kizárólag az Egyesült Királyság belügyminiszterének 2001. évi határozatára, a Törvényszék a kereset további vizsgálatát a megtámadott jogi aktusokra korlátozta annyiban, amennyiben azok az említett határozaton alapulnak, és helyt adva a Tanács érveinek, elutasította a kereset első hét jogalapját.
- 40 Ebből következik, hogy a második fellebbezési jogalapot mint elfogadhatatlant el kell elutasítani.

Az első jogalapról

A felek érvei

- 41 Első fellebbezési jogalapjával a Tanács arra hivatkozik, hogy a vitatott jogi aktusokat megfelelően hitelesítették, és a Törvényszék által a megtámadott ítélet 270–305. pontjában végzett elemzés több helyen is téves jogalkalmazást tartalmaz.
- 42 E tekintetben a Tanács mindenekelőtt kifejti, hogy sem az EUMSZ 297. cikk, sem a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikke nem utal arra, hogy a jogi aktus indokolását tartalmazó dokumentumot alá kell írni. Ezt követően a Tanács megjegyzi, hogy a 2001/931 közös álláspont végrehajtásával kapcsolatos tanácsi gyakorlat szerint – a Törvényszéknek a 2006. december 12-i Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács ítéletből (T-228/02, EU:T:2006:384, 147. pont) eredő ítélkezési gyakorlatával összhangban – különválasztják az érintett jogi aktusokat a rájuk vonatkozó indokolástól.

- 43 A Tanács véleménye szerint emellett a Törvényszék tévesen ültette át a jelen ügyre a Bizottság kontra BASF ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot. Míg ugyanis az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben megállapítást nyert, hogy a szóban forgó határozat indokolása módosult a biztosok testülete elé terjesztett, az utóbbi által megvitatott és elfogadott szöveghez képest, nem vitatott, hogy a jelen ügyben a vitatott jogi aktusokat, beleértve azok indokolását is, a Tanács ugyanazon időpontban és ugyanazon döntéshozatali eljárás szerint fogadta el, mivel az indokolás elválaszthatatlan e jogi aktusoktól, és e jogi aktusok megfelelnek a Tanács szándékának. Egyébiránt a Bizottság kontra BASF ítélet alapjául szolgáló helyzettel ellentétben a Hamással közölt indokolás szövege megegyezik a Tanács által elfogadott indokolással.
- 44 Egyébiránt az alapul vett dokumentumok kezelésére szolgáló rendszerek, amelyek keretében elektronikus aláírást, bélyegzőt és időbélyegzőt alkalmaznak, lehetlenné teszik, hogy az elfogadásukat követően módosítsák e határozatokat, a Tanács elnöke és főtitkára által a vitatott jogi aktusok alján elhelyezett aláírás pedig ezen indokolások hitelesítésének joghatásával jár. E rendszerek alapján a vitatott jogi aktusok – a Hamással közölt indokolásokat is beleértve – állandóak és megváltoztathatatlanok maradnak, különösen ami a kibocsátójukat és – valamennyi érintett nyelven – a tartalmukat illeti, és a Hamász egyébiránt egyáltalán nem hivatkozott arra, hogy a vele közölt indokolás szövege eltért volna a Tanács által elfogadott szövegtől. A Tanács e tekintetben hozzáteszi, hogy a Hamásznak címzett, az említett indokolásokat kísérő értesítő leveleket ezen intézmény főtitkársága pecséttel látta el.
- 45 A Hamász úgy véli, hogy az első jogalapot mint elfogadhatatlant és mindenesetre mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 46 E tekintetben a Hamász állítása szerint elfogadhatatlan a Tanács azon érvelése, amely szerint a Bizottság kontra BASF ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat – a 2001/931 közös álláspont végrehajtásával kapcsolatban a Tanács által követett gyakorlat, az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy és a jelen ügy közötti különbségek, valamint az integrált dokumentumkezelő rendszerek használata miatt – nem ültethető át a jelen ügyre. A Tanács ugyanis nem jelöli meg pontosan a megtámadott ítélet kifogásolt elemeit, és nem fejt ki, hogy az érvelése mennyiben mond ellent ezen ítélet indokolásának.
- 47 A Hamász érdemben arra hivatkozik, hogy a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy mivel valamely jogi aktus indokolása elválaszthatatlan annak rendelkező részétől, a hitelesítésnek nem csupán a jogi aktus rendelkező részére, hanem az indokolására is ki kell terjednie. A Tanács nem csupán figyelmen kívül hagyja a Bizottság kontra BASF ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot, de önellentmondásba is kerül, hiszen saját maga is elismeri ezen elválaszthatatlan jelleget. A Hamász hozzáteszi, hogy mivel az EUMSZ 297. cikk és a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikke nem rendelkezik a hitelesítésre vonatkozó szabályoktól való eltérésről, a Tanács feladata, hogy olyan eljárásokat alakítson ki, amelyek a 2001/931 közös álláspont keretében lehetővé teszik e szabályok tiszteletben tartását.
- 48 Ezenkívül a Törvényszék helyesen emlékeztetett egyrészt arra, hogy az említett rendelkezésekben előírt aláírás célja többek között az, hogy harmadik személyek meggyőződhesenek arról, hogy a velük közölt jogi aktusokat valóban az érintett intézmény fogadta el, másrészt pedig arra, hogy egy lényeges eljárási szabály megsértése önmagában a jogi aktus hitelesítésének hiányában megvalósul. A harmadik személyek szempontjából közömbös az eljárás Tanácson belüli lefolytatása, mivel egyedül annak van jelentősége, hogy a rájuk vonatkozó jogi aktust mind az indokolásában, mind a rendelkező részében hitelesítsék. Márpedig a jelen ügyben a vitatott jogi aktusokra vonatkozó, a Hamással közölt indokolások nem tartalmaztak sem aláírást, sem pedig

keltezését, amelyek lehetővé tennék ezen aktusok Tanácstól származó jogi aktusokként való azonosítását és az elfogadásuk időpontjának meghatározását. Egyébiránt a Tanács nem hivatkozott arra, hogy lehetetlen volt hitelesíteni a szóban forgó indokolást. Az ezen eljárás lefolytatásával kapcsolatos érvei tehát hatástalanok és megalapozatlanok, ahogyan hatástalan az az állítás is, hogy a Hamással közölt indokolások megfelelnek a Tanács által elfogadott indokolásoknak.

- 49 A Hamász emellett előadja, hogy sem az EUMSZ 297. cikk, sem a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikke nem rendelkezik elektronikus aláírásról, bélyegzőről és időbélyegzőről, és hogy a Tanács – mivel az elektronikus levélen kívül postai úton is közli az indokolásokat – nem hivatkozhat az elektronikus aláírásra. Végül a Hamász kifejti, hogy egyáltalán nem biztos abban, hogy a vele közölt indokolások hitelesek voltak.

A Bíróság álláspontja

- 50 Előljáróban az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjából és 169. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt pontjait, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket, ellenkező esetben a fellebbezés vagy az érintett jogalap elfogadhatatlannak minősül (lásd ebben az értelemben: 2020. szeptember 10-i Hamász kontra Tanács ítélet, C-122/19 P, nem tették közzé, EU:C:2020:690, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 A jelen ügyben a Hamász állításával ellentétben a fellebbezés pontosan megjelöli a megtámadott ítéletnek az első jogalap keretében kifogásolt pontjait, és kifejti azokat az indokokat, amelyek alapján e pontok a Tanács szerint téves jogalkalmazást tartalmaznak, ami lehetővé teszi a Bíróság számára a jogszerűségi felülvizsgálat gyakorlását.
- 52 Ezenkívül, amennyiben a Hamász azt rója fel a Tanácsnak, hogy ezen intézmény a Törvényszék előtt előadott érveinek megisméltésére szorítkozik, és így pusztán ezen érvek felülvizsgálatát kéri, rá kell mutatni arra, hogy első fellebbezési jogalapjával a Tanács az uniós jog Törvényszék általi azon értelmezését és alkalmazását vitatja, amely alapján a Törvényszék – a Tanács által a Törvényszék előtt előadott érvelés ellenére – megállapította, hogy a vitatott jogi aktusok elfogadása során megsértettek egy lényeges eljárási szabályt.
- 53 Márpedig, ha a fellebbező az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező nem alapíthatná ily módon fellebbezését a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (2019. január 31-i Islamic Republic of Iran Shipping Lines és társai kontra Tanács ítélet, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 Következésképpen az első fellebbezési jogalap elfogadható.
- 55 E jogalap megalapozottságát illetően először is rá kell mutatni arra, hogy a jogbiztonság elve megköveteli, hogy az adminisztráció minden joghatást kiváltó aktusának bizonyossággal beazonosítható legyen a kibocsátója és a tartalma. A hitelesítésre vonatkozó eljárási szabály betartására, és így a jogi aktus rögzült jellegére irányuló felülvizsgálatnak meg kell előznie minden más felülvizsgálatot, mint például a jogi aktus kibocsátója hatáskörének, a kollegialitás elvének

- vagy még a jogi aktusok indokolására vonatkozó kötelezettség tiszteletben tartásának felülvizsgálatát (2000. április 6-i Bizottság kontra ICI ítélet, C-286/95 P, EU:C:2000:188, 45. és 46. pont).
- 56 A hitelesítés olyan lényeges eljárási szabálynak minősül, amelynek a megsértése az érintett jogi aktus megsemmisítését vonhatja maga után, és azt a bíróság hivatalból vizsgálhatja (lásd ebben az értelemben: 2021. július 15-i Bizottság kontra Landesbank Baden-Württemberg és ESZT ítélet, C-584/20 P és C-621/20 P, EU:C:2021:601, 152. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Ezenkívül a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy valamely aktusnak különösen az azt elfogadó intézmény elnöke általi saját kezű aláírása az aktus hitelesítésének eszköze, amelynek célja a jogbiztonság garantálása az ezen intézmény által elfogadott szöveg hivatalos nyelveken való rögzítésével. Egy ilyen hitelesítés ugyanis lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy vitatás esetén a közzétett vagy közölt szövegek tökéletesen összhangban állnak-e ezen szöveggel, és ezáltal a kibocsátójuk szándékával (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra BASF ítélet, 74. és 75. pont).
- 58 A Bíróság ugyanakkor a 2021. július 15-i Bizottság kontra Landesbank Baden-Württemberg és ESZT ítélet (C-584/20 P és C-621/20 P, EU:C:2021:601, 66. és 163. pont) alapjául szolgáló ügyben kimondta, hogy valamely uniós szerv aktusainak hitelesítése az e szerv által e célból létrehozott egyedi belső eljárások alkalmazásától függhet, és hogy ebben az ügyben az Egységes Szanáási Testület (ESZT) elnöke által az – említett ügyben szóban forgó e szerv határozatának mellékletére hivatkozó – továbbítási jegyzéken elhelyezett saját kezű aláírás a Bíróság tudomására hozott elemek összességére tekintettel elegendő volt az említett melléklet hitelesítésének biztosításához.
- 59 Ami másodszor a Bizottság kontra BASF ítéletet illeti, a Bíróság ezen ítélet 67. pontjában kétségtelenül emlékeztetett arra, hogy valamely határozat rendelkező része és indokolása oszthatatlan egységet alkot, és ezen ítélet 77. pontjában megállapította, hogy a szóban forgó, az EGK-Szerződés 85. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásról szóló határozatot nem hitelesítették a Bizottság akkor hatályos belső szabályzata 12. cikkének első bekezdésében előírt feltételeknek megfelelően – amely cikk szerint „[a] Bizottság által elfogadott jogi aktusokat az elnök és az ügyvezető titkár által a hiteles nyelven vagy nyelveken készült változaton elhelyezett aláírás hitelesíti [nem hivatalos fordítás]” –, mivel az egyrészt a biztosok testülete által elfogadott szöveg, másrészt ugyanazon határozat közzétett és a címzettjeivel közölt szövege nem felelt meg egymásnak, továbbá különbségek mutatkoztak az említett testület által elfogadott szöveg nyelvi változatai között.
- 60 Mindazonáltal egyrészt nem vitatott, hogy amint azt a Törvényszék lényegében a megtámadott ítélet 279. pontjában megállapította, a vitatott jogi aktusokat a Bizottság kontra BASF ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó határozattól eltérően ellátták az azokat elfogadó intézmény, azaz a Tanács elnökének és főtítkárának aláírásával. Márpedig az említett jogi aktusok közzétett változatai az elfogadásukat igazoló általános indokolást tartalmaznak, amely szerint – amint az a jelen ítélet 14., 15. és 21. pontjából kitűnik – a Tanács a felülvizsgálatot követően megállapította, hogy a vitatott jegyzékeken szereplő személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek továbbra is korlátozó intézkedések hatálya alá kell tartozniuk.
- 61 Másrészt, amint arra a főtanácsnok az indítványának 73. pontjában rámutatott, a Bizottság kontra BASF ítéletben felvetett kérdés nem az volt, hogy az aktus indokolásának egészét saját kezű aláírással kell-e hitelesíteni, amennyiben ezen indokolás egy része olyan külön dokumentumban szerepel, amelyhez az említett aktus kapcsolódik, hanem a problémát az egyrészt a biztosok

testülete által elfogadott határozat szövege, másrészt ugyanezen határozat közzétett és egyes címzettekkel közölt szövege közötti megfelelés hiánya, továbbá az említett testület által elfogadott szöveg nyelvi változatai között mutatkozó különbségek jelentették.

- 62 E különböző elemekre tekintettel a Bíróságnak a Bizottság kontra BASF ítéletben tett megállapításai nem ültethetők át a jelen ügyre. Következésképpen a Törvényszék tévesen utasította el a Tanács által felhozott és a megtámadott ítélet 298. pontjában szereplő, az ügyek kontextusai közötti eltérésre alapított érvet.
- 63 Harmadszor tehát meg kell határozni, hogy az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdése és a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikke a vitatott jogi aktusokhoz hasonló jogi aktusok tekintetében megköveteli-e, hogy ne csupán magát a közzétett, általános indokolással ellátott jogi aktust írják alá, hanem az érintett személlyel vagy szervezettel szemben elfogadott, a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedés egyedi indokait tartalmazó indokolást is, amely utóbbit külön dokumentumban közzétették az érintettel.
- 64 Az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a rendelet, irányelv, valamint külön címzetti kört nem tartalmazó határozat formájában elfogadott nem jogalkotási aktusokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá. Ami az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének második albekezdését illeti, az többek között úgy rendelkezik, hogy a rendeleteket és a külön címzetti kört nem tartalmazó határozatokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Végül az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében a címzetti kört tartalmazó határozatokra csupán értesítési kötelezettség vonatkozik.
- 65 A vitatott jogi aktusokhoz hasonló, korlátozó intézkedéseket előíró jogi aktusok sajátos esetét illetően a Bíróság már megállapította, hogy az ilyen aktusok különleges jelleggel rendelkeznek, hiszen egyfelől az általános hatályú jogi aktusokhoz hasonlóak, mivel általános jelleggel és absztrakt módon meghatározott címzettek valamely csoportjának megtiltják többek között a pénzeszközök és gazdasági erőforrások azon személyek és szervezetek rendelkezésére bocsátását, akik, illetve amelyek neve szerepel a mellékleteikben szereplő jegyzékekben, másfelől az e személyekkel és szervezetekkel szemben hozott egyedi határozatok csoportjához hasonlóak (lásd ebben az értelemben: 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 241–244. pont; 2013. április 23-i Gbagbo és társai kontra Tanács ítélet, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56. pont).
- 66 Amint tehát arra a főtanácsnok az indítványának 55. pontjában rámutatott, az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdésében kimondott szabályból az következik, hogy a vitatott jogi aktusokhoz hasonló jogi aktusokat, amelyek vagy rendeletek, vagy címzetti kört nem tartalmazó határozatok formájában elfogadott nem jogalkotási aktusoknak minősülnek, a Tanács elnökének alá kell írnia, amennyiben ezen aktusok az előző pontban felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett, általános hatályú jogi aktusokhoz hasonlítanak.
- 67 A jelen ítélet 60. pontjában már megállapítottak szerint a jelen esetben a vitatott jogi aktusokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett változatukban a Tanács elnöke és – az ezen intézmény eljárási szabályzatának 15. cikkében előírtak szerint – főtitkára egyaránt valóban aláírta.
- 68 Ezzel szemben, amennyiben a vitatott jogi aktusok az egyedi határozatok csoportjához hasonlóak, az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdéséből eredő, a Tanács elnöke általi aláírásra vonatkozó kötelezettség nem vonatkozik rájuk, hanem kizárólag az EUMSZ 297. cikk

- (2) bekezdésének harmadik albekezdéséből fakadó értesítési kötelezettség, amely utóbbi rendelkezés – a jelen ítélet 64. pontjában felhívottakkal összhangban – a címzetti kört tartalmazó, és így egyéni jelleggel rendelkező határozatokra vonatkozik.
- 69 Márpedig, amint arra a főtanácsnok az indítványának 56. pontjában rámutatott, valamely személynek, csoportnak vagy szervezetnek a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek, csoportok vagy szervezetek jegyzékébe való felvételét kísérő indokolás az e felvételt igazoló egyedi indokokra vonatkozik. Következésképpen az olyan indokolások, mint amelyek a vitatott jogi aktusokat kísérték, és amelyeket a Hamásszal közöltek, nem e jogi aktusok általános jellegéhez kapcsolódnak, hanem azon aspektusaikhoz, amelyek alapján e jogi aktusok az egyedi határozatok csoportjához hasonlóak.
- 70 A fenti elemzésből következik, hogy a korlátozó intézkedéseket bevezető vagy fenntartó olyan jogi aktusok esetében, mint a vitatott jogi aktusok, az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdése a Törvényszék által a megtámadott ítélet 288. pontjában kifejtett megfontolásokkal ellentétben nem kötelezi a Tanács elnökét arra, hogy az e korlátozó intézkedések általános indokolását tartalmazó jogi aktuson kívül az adott személynek, csoportnak vagy szervezetnek a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek, csoportok vagy szervezetek jegyzékébe való felvételét igazoló egyedi indokolásokat is aláírással lássa el. Elegendő, ha ezen utóbbi indokolást más módon megfelelően hitelesítik.
- 71 Ugyanezen megfontolások érvényesek a Tanács eljárási szabályzatának 15. cikkére is.
- 72 E tekintetben e cikk annak rögzítésére szorítkozik, hogy a Tanács által elfogadott jogi aktusok „szövegét” ezen intézmény elnökének és főtitkárának aláírásával kell ellátni, azonban nem pontosítja, hogy mit kell érteni e kifejezés alatt.
- 73 Márpedig a 2009/937 határozat preambulumból lényegében az következik, hogy a Tanács eljárási szabályzatát azon kiigazítások figyelembevételére fogadták el, amelyeket a Lisszaboni Szerződés a Tanács és annak elnöksége működésére vonatkozó elsődleges uniós jogi rendelkezéseket, valamint a jogi aktusok általuk történő elfogadására vonatkozó eljárás lefolytatását illetően vezetett be. Ebből következik, hogy az említett szabályzat 15. cikkét, amely többek között a Tanács jogi aktusainak aláírására vonatkozik, a Szerződésnek az említett működésre és eljárásra vonatkozó releváns rendelkezései fényében kell értelmezni, amely rendelkezések az EUMSZ 297. cikket is magukban foglalják. Az említett 15. cikk következtetésképpen nem értelmezhető úgy, hogy az a Tanács elnökével és főtitkárával szemben az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének első albekezdéséből fakadónál szigorúbb aláírási követelményt ír elő.
- 74 Hozzá kell tenni, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet 281–283. pontjában tett megállapításokkal ellentétben az egyedi indokolás aláírására vonatkozó ilyen alaki követelmény az EUMSZ 296. cikkben előírt indokolási kötelezettségből sem vezethető le. Az e rendelkezés által megkövetelt indokolásnak ugyanis világosan és egyértelműen tükröznie kell a jogi aktust elfogadó intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye az érdekeltek számára az elfogadott intézkedések igazolásának megismerését, illetve a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását, azzal, hogy ennek az indokolásnak a szóban forgó jogi aktus jellegéhez és elfogadásának körülményeihez kell igazodnia (2019. január 31-i Islamic Republic of Iran Shipping Lines és társai kontra Tanács ítélet, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 68. és 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Amint az a jelen ítélet 55. pontjában felidézett ítélkezési

gyakorlatból következik, e követelmények nem tévesztendőek össze az uniós jogi aktusok hitelesítésére vonatkozó követelményekkel, amely utóbbi alaki követelmény betartása ellenőrzésének meg kell előznie ezen aktus minden más felülvizsgálatát.

- 75 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 283. és 305. pontjában úgy ítélte meg, hogy mivel a Hamásznak a vitatott jogi aktusok mellékletét képező jegyzékekben való további szerepeltetésére vonatkozó indokokat nem látták el a Tanács elnökének és főtitkárának aláírásával, helyt kell adni az előtte felhozott nyolcadik jogalapnak, és a vitatott jogi aktusokat az említett szervezetet érintő részükben meg kell semmisíteni.
- 76 Ebből következik, hogy az első fellebbezési jogalap megalapozott, és a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni annyiban, amennyiben az helyt ad az elsőfokú eljárásban hivatkozott nyolcadik jogalapnak, a vitatott jogi aktusokat ennek megfelelően megsemmisíti, és a költségekről határoz.

A Törvényszékhez benyújtott keresetről

- 77 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése szerint ha a Bíróság a Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezi, és a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez.
- 78 A jelen ügyben – figyelemmel arra, hogy a Hamász által a vitatott jogi aktusok megsemmisítése iránt első fokon benyújtott kereset tekintetében a per állása megengedi a jogvita eldöntését – e keresetről érdemben kell döntenet a Bíróság előtt folyamatban lévő jogvita korlátain belül (lásd ebben az értelemben: 2021. március 4-i Bizottság kontra Fútbol Club Barcelona ítélet, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 108. pont).
- 79 E keresetben a Hamász a jelen ítélet 24. pontjában említett nyolc jogalapra hivatkozott.
- 80 Ami az első hét jogalapot illeti, azokat a Törvényszék elutasította, és – amint az a jelen ítélet 36–40. pontjából kitűnik – a jelen fellebbezés második jogalapja, amely a megtámadott ítélet említett jogalapokkal kapcsolatos egyes indokainak módosítására irányul, elfogadhatatlan.
- 81 Ezenfelül nem vitatott, hogy a Hamász nem vitatta csatlakozó fellebbezés keretében a megtámadott ítélet e részének megalapozottságát, ezért ezen ítéletnek a Bíróság által való hatályon kívül helyezése nem kérdőjelezi meg ez utóbbi ítéletet abban a részében, amelyben a Törvényszék elutasította ezeket a jogalapokat (lásd ebben az értelemben: 2021. március 4-i Bizottság kontra Fútbol Club Barcelona ítélet, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 109. pont).
- 82 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a Hamász csatlakozó fellebbezést nyújthatott volna be, amelyben vitathatta volna az elsőfokú eljárásban felhozott e hét jogalap Törvényszék általi elutasítását, az eljárási szabályzat 178. cikkének (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a csatlakozó fellebbezésben foglalt kérelmeknek a Törvényszék határozata egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezésére kell irányulniuk, anélkül hogy e kérelmek terjedelmét – ellentétben e szabályzatnak a fellebbezésben foglalt kérelmekre vonatkozó 169. cikke (1) bekezdésével – a Törvényszék határozata rendelkező részében szereplő döntésére korlátoznák. Ilyen csatlakozó fellebbezés hiányában a megtámadott ítélet jogerőre emelkedett

abban a részében, amelyben a Törvényszék elutasította az első hét jogalapot (lásd ebben az értelemben: 2021. március 4-i Bizottság kontra Fútbol Club Barcelona ítélet, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 110. pont).

- 83 A nyolcadik, a vitatott jogi aktusokat kísérő indokolás hitelesítésének hiányára alapított jogalapot illetően rá kell mutatni arra, hogy a Tanács benyújtotta a tagállamok szavazatok leadó küldöttségei számára elektronikus úton is továbbított különböző dokumentumok másolatait, valamint a Tanács Főtitkárságának aláírásáról és elektronikus bélyegzőjéről készült képernyőképeket, továbbá az ezen aláírás dátumát és időpontját megerősítő időbélyegzőt, bizonyítva, hogy ezen indokolásokat a Tanács eljárási szabályzata 12. cikkének (1) bekezdésében előírt írásbeli eljárás keretében és a vitatott, a Tanács elnökének és főtitkárának aláírásával ellátott jogi aktusokkal egyidejűleg fogadták el, és hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 63. pontjában rámutatott – ezen indokolásokat elválaszthatatlan módon csatolták az utóbbi jogi aktusokhoz.
- 84 Ezenkívül a Hamász nem hivatkozik egyetlen olyan bizonyítékra vagy konkrét elemre sem, amely alkalmas lenne a vele közölt indokolások szövege és a Tanács által elfogadott indokolás szövege közötti tökéletes megfelelés megkérdőjelezésére. E körülmények között, és a jelen ítélet 63–74. pontjában szereplő megfontolásokra is figyelemmel, meg kell állapítani, hogy ezen indokolások hitelességét nem vonták érvényesen kétségbe, és ennél fogva a nyolcadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 85 Ebből következik, hogy a Hamász által benyújtott keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 86 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikke (2) bekezdésének megfelelően, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 138. cikke, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, az (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 87 A Hamászt, mivel pervesztes lett, a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül a Tanács részéről a jelen fellebbezés, valamint az elsőfokú eljárás során felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszékének 2019. szeptember 4-i Hamász kontra Tanács ítéletét (T-308/18, EU:T:2019:557) hatályon kívül helyezi annyiban, amennyiben az helyt adott az elsőfokú eljárásban felhozott nyolcadik jogalapnak, és a Hamas-Izz al-Din al-Qassemet is magában foglaló Hamász szervezetre vonatkozó részeiben megsemmisítette a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont 2., 3. és 4. cikkének hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek jegyzékének naprakésszé tételéről, valamint a (KKBP) 2017/1426 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. március 21-i (KKBP) 2018/475 tanácsi határozatot, a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, valamint az**

(EU) 2017/1420 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. március 21-i (EU) 2018/468 tanácsi végrehajtási rendeletet, a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspont 2., 3. és 4. cikkének hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek listájának naprakésszé tételéről, valamint a (KKBP) 2018/475 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 30-i (KKBP) 2018/1084 tanácsi határozatot, valamint a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, valamint az (EU) 2018/468 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 30-i (EU) 2018/1071 tanácsi végrehajtási rendeletet.

- 2) A Bíróság a Hamász által a T-308/18. sz. ügyben benyújtott keresetet elutasítja.**
- 3) A Bíróság a Hamászt kötelezi a saját költségein felül az Európai Unió Tanácsa részéről a jelen fellebbezés, valamint az elsőfokú eljárás során felmerült költségek viselésére.**

Aláírások